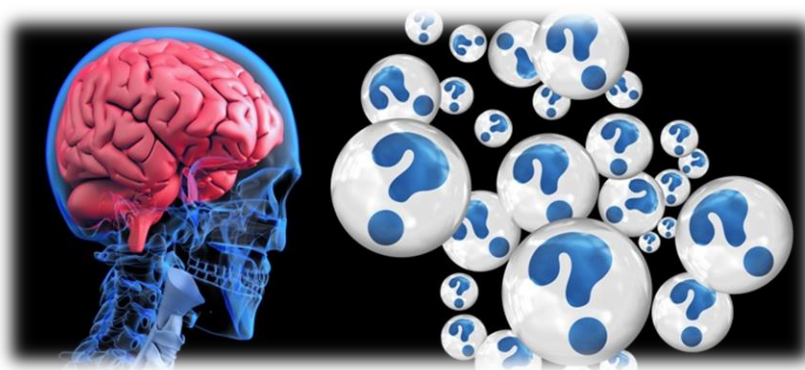

vzdelávací program pre zamestnancov
zariadení sociálnych služieb SK/DE

Vzdelávací program ku katalógu protipandemických opatrení

PhDr. Mária Koval'ová, PhD.MHA.MBA
Kristina Milewski

Katalóg otázok pre zamestnancov

- ▶ 1. Čo sa podarilo počas pandémie Corona obyvateľom, zamestnancom, príbuzným, poskytovateľom služieb, alebo úradom?
- ▶ 2. Čo nás podporovalo alebo dávalo silu vnútorne aj navonok?
- ▶ 3. Čo by nám pomohlo? Čo by sme si priali?
- ▶ 4. K akým zmenám (technickým, organizačným, interným) viedla pandémia Corona vo vzťahu k práci?
- ▶ 5. Ak by zajtra vypukla nová pandémia, čo nám pomáha a čo ešte potrebujeme?

Cvičenie _ brainstorming v skupinách (krízové riadenie)

Riziko pandémie

- ▶ Riziko je potenciálna možnosť narušenia bezpečnosti systému, objektu alebo procesu. Je to pravdepodobnosť vzniku krízového javu a jeho dôsledku. Pojem riziko sa vyskytuje v právnej norme:
- Zákon NR SR č. 330/1996 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, § 2 a, písmeno d – definícia je špecifikovaná na podmienky bezpečnosti pri práci,

Definície

- ▶ **Riziko** je rozsah účinku určitých naakumulovaných činiteľov kvantifikovaných technickými, ekonomickými, ale v sociálnych službách aj zdravotnými a sociálnymi ukazovateľmi, ktoré slúžia na posúdenie negatívneho dôsledku ich pôsobenia.

Riziko môže označovať:

- Výraz neistoty ohľadne priaznivého dôsledku.
- Samotný výsledok.
- Možné pôsobenie určitého výsledku.
- Neustále ohrozenie.
- Objekt vystavený nebezpečenstvu.
- Subjekt vystavený nebezpečenstvu.

Ako vyhodnocujeme riziko

- **Výskyt** nežiadúceho dôsledku, · **pravdepodobnosť**, s akou tieto dôsledky môžu nastať (t. j. neistota, že bude dosiahnutý plánovaný výsledok prebiehajúcich dejov).
- Riziko = neistota **krát** nežiaduci dôsledok.
- Riziko = nebezpečenstvo (ohrozenie) preventívne opatrenia (ochrana)
- Z uvedeného vyplýva, že: riziko je možné znižovať uskutočňovaním preventívnych opatrení, prípadne rôznych foriem ochrany pred reálnym ohrozením,
- **Riziko nemôže byť nulové**, · samotné uvedomenie si rizika znižuje riziko. (Šimák, 2006)

KRÍZA verzus RIZIKO

- ▶ Pojem „kríza v organizácii“, veľmi úzko súvisí so zmenami v organizácii.
- ▶ Pod krízou v organizácii zvyčajne rozumieme situácie v organizácii, ktoré trvalo alebo pod dlhšiu dobu predstavujú odchýlku od normálneho stavu. Vo vzťahu k organizácii sa vyznačujú dvoma znakmi, a to:
  1. Kríza závažná – ohrozujúca samotnú existenciu organizácie,
  2. Kríza menej závažná – dlhodobo ohrozujúce základné ciele organizácie.

Kríza sa môže vyvíjať:

- a) pomaly (rast nákladov, znižovanie počtu prijímateľov sociálnych služieb, nedostatok zamestnancov, zvýšená fluktuácia, alebo chorobnosť zamestnancov atď.)
- b) rýchlo, formou náhlejšej krízy, ktorá vznikla bez predchádzajúceho signálu, varovania (výbuch, povodeň, zásah legislatívy, **epidémia**, masívny výpadok dodávky...)

Pandemická situácia

- ▶ Pandemickú situáciu môžeme zaradiť medzi druhú kategóriu, ktorá prišla **rýchlo** bez signálov a varovania.
- ▶ Z rozhovorov s pracovníkmi v sociálnych službách a z nášho prieskumu sme zistili, že zariadenia sociálnych služieb neboli pripravené na takúto krízu a preto museli skôr ako na krízové riadenie prejsť na riadenie zmien. A až potom zostavovali krízové plány a krízové tímy. Následne pripravovali krízovú komunikáciu.
- ▶ Naši nemeckí partneri boli na pandemickú krízu pripravenejší – pretože mali spracovaný pandemický plán.
- ▶ V pôvodnom slovenskom pandemickom pláne sa sociálnym službám venovali štyri riadky.
- ▶ Pri rozhovoroch s pracovníkmi, kde sme vykonávali prieskum sme zistili, že mimoriadna situácia, ktorá nastala v ich zariadeniach, najskôr spôsobovala strach (väčšia skupina zamestnancov sa nechala vypísať na PN a neskôr sa museli uskutočňovať zmeny.

Riadenie zmien

- ▶ Riadenie zmien je oblasť, ktorá sa zameriava na zmeny, na ich zavádzanie a presadzovanie do života organizácie.
- ▶ Riadenie zmien nadväzuje na všeobecný manažment, stavia na sociálnu psychológiu a organizačné správanie.
- ▶ Súvisí s analýzou vnútorného aj vonkajšieho prostredia organizácie.
- ▶ Analýzu sme vykonali v Nemecku aj na Slovensku prostredníctvom SWOT analýz.

Práca so SWOT analýzou/ príklad vybraného zariadenia. (EDEN Liptovský Hrádok)
ST. Diakonie Martin /Rothenburg

Práca s katalógom otázok pre PSS

- ▶ Otázka č. 1: Čo bolo pre Vás najviac stresujúce?
- ▶ Otázka č. 2: Čo ste vnímali ako problematické?
- ▶ Otázka č.3. Navrhnite čo by ste zlepšili?

Otázka č. 1: Čo bolo pre Vás najviac stresujúce?

- Zákaz vychádzania;
- Obmedzené návštevy na ošetrovanie k lekárom;
- Nemal kto nakúpiť bežné potreby (chýbajú príbuzní);
- Pocit osamelosti;
- Samota;
- Nervozita;
- Zlá strava, studená strava.

Cvičenie v dvojiciach: Pripravte návrhy zlepšení, ktorými sa budete vedieť vysporiadať s negatívnymi dopadmi, ktoré pociťovali

Otázka č. 2: Čo ste vnímali ako problematické:

- Lieky neboli na čas;
- Strach;
- Komunikácia medzi klientami;
- Chýbali služby psychológov a psychiatrov;
- Málo pohybu;
- Námietky niektorých obyvateľov proti opatreniam;
- Spoločenské aktivity;
- Predražený tovar v bufete;
- Málo zamestnancov.

3. Návrhy na zlepšenia:

- Dodržiavať všetky nariadené opatrenia;
- Viac úsmevu na tvári obyvateľov zariadenia;
- Ďalšie testovanie v zariadení;
- Viac komunikácie s psychológmi;
- Dlhšia otváracia doba bufetu v zariadení a jeho bohatší sortiment (ovocie a zelenina);
- Nižšie ceny v bufete;
- Zlepšiť komunikáciu medzi klientami a zamestnancami;
- Zimná vychádzková záhrada;
- Hudba v záhrade;
- Aktivity a krúžky zvýšiť.

Metóda sociálnej rehabilitácie – pohybové aktivity

- ▶ Infektológovia odporúčali a odporúčajú tam, kde je to možné, aby boli prijímatelia sociálnych služieb boli čo najdlhšie vonku a vykonávali čo najviac pohybu.
- ▶ Nezanedbateľný je sociálny a psychologický aspekt pohybovej aktivity (cvičenia). Pojem fitness, byť fit, znamená viac ako len určitý stupeň telesnej výkonnosti. Patrí sem aj zlepšenie nálady, sebavedomia, zvýšená odolnosť proti stresu a depresii, celkové upokojenie, zlepšenie spánku, nadväzovanie spoločenských kontaktov a priateľstiev.
- ▶ .....

Fyzická aktivita

▶ Fyzická aktivita vo všeobecnosti zlepšuje kvalitu života. Vo vyššom veku zabraňuje vzniku príznakov spojených so starnutím – zníženej výkonnosti, nárastu podkožného tuku a hmotnosti, zníženej aeróbnej kapacity, poklesu mentálnych funkcií. Pravidelnou pohybovou aktivitou – aspoň 1 hodina denne – možno dosiahnuť:

- viac životnej energie počas dňa,
- zníženie rizika nadváhy a obezity,
- zníženie rizika osteoporózy,

Fyzická aktivita

- zníženie rizika srdcovo-cievnych chorôb,
- zlepšenie trávenia a funkcie tráviaceho systému,
- lepšie zvládanie psychických ťažkostí a stresov,
- zlepšenie pracovnej výkonnosti a intelektuálnych schopností,
- zníženie celkového cholesterolu, krvného tlaku,
- zvýšenie hladiny dobrého cholesterolu (HDL), čím sa znižuje riziko eterosklerózy, t.j. kôrnatenia ciev.

Riziko sociálnej izolácie

- ▶ Pripravte program sociálnej rehabilitácie

Cvičenie v trojiciach

1. Skupina DE/SK
2. Skupina DE
3. Skupina SK

Prezentácia

Metóda zmocňovania

▶ Empowerment „proces pomoci jednotlivcom, rodinám, skupinám a komunitám vedúci k zvyšovaniu ich osobných, medziľudských, sociálno-ekonomických a politických síl a rozvíjaniu vplyvu na skvalitnenie ich prostredia“ (Barker, s. 142). Thompson (2007) pomoc ľuďom nadobudnúť väčšiu kontrolu nad svojím životom a okolnosťami.

V 3 rovinách a) *osobnej (psychologickej)* - zahŕňa rozvíjanie dôvery, podporu sebaúcty a zlepšovanie zručností užívateľov služieb; b) *kultúrnej (diskurzívnej)* – zahŕňa pôsobenie na sústavu myslenia sociálnych skupín a spoločnosti ako celku, napríklad ohľadom zmeny stereotypov; c) *štrukturálnej* – pôsobenie na širšie sociálne a politické prostredie.

Metóda zmocňovania (v krízových situáciách)

- ▶ zmocňovanie nie je niečo, čo môžeme robiť pre ľudí, išlo by o protirečenie. Je to niečo, čo môžeme robiť len s nimi. Jednotlivci nemôžu byť zmocnené inými, ale môžu byť posilnení zmocniť samých seba, teda nadobudnúť väčšiu kontrolu nad svojím životom. Znamená to, že je dôležité rozvíjať spoluprácu v partnerstve a nekonat' v protiklade s voľou užívateľov služieb

Kultúra bezpečnosti

- ▶ určitá úroveň rozvoja človeka a spoločnosti, charakterizovanú významom zaistenia bezpečnosti v systéme osobných a spoločenských hodnôt, zavedením stereotypov bezpečného správania sa ľudí ako v každodennom živote doma, na verejnosti či na pracovisku, tak i v nebezpečných a mimoriadnych situáciách. (Pidgeon, 1998).
- ▶ ako súbor základných predpokladov, hodnôt, noriem, pravidiel, symbolov a presvedčení, ktoré ovplyvňujú vnímanie výziev, príležitostí a (alebo) rizík, a tiež spôsob vnímania bezpečnosti a uvažovania o bezpečnosti a s tým súvisiace metódy a spôsoby naučeného správania sa a činnosti (interakcie) sociálnych aktérov v záujme bezpečného pretrvania a rozvoja všetkých referenčných

Kultúra bezpečnosti

- ▶ objektov a spoločnosti ako celku. V tomto kontexte môže byť kultúra bezpečnosti vnímaná cez tri piliere (Piwowarski, 2012):
  - prvý pilier, duchovno-mentálny, zahŕňa ideový a hodnotový systém človeka i jeho duchovnú sféru, vedomosti a zručnosti pre zaistenie bezpečnej existencie,
  - druhý pilier, organizačno-právny, odkazuje na sociálne interakcie v spoločnosti, organizačný a právny systém, kreatívnosť a inovácie pri tvorbe systémov bezpečnosti a ochrany,
  - ▶ tretí, materiálny pilier, spočíva vo vytvorení materiálnych podmienok na zaistenie bezpečnosti referenčných objektov.

Využitie SMART technológií

- ▶ Cvičenie skupina SK pracovníkov a skupina DE pracovníkov (predstavte všetky technológie, ktoré ste počas pandémie využívali)

Riešenia bezpečnostného monitoringu

- odomykanie vstupných dverí pomocou čipu – zjednodušenie vstupu do bytu/domu;
- LED osvetlenie s pohybovým senzorom – vhodné do chodby/predsiene – predchádzanie riziku zakopnutia/pádu;
- WiFi video vrátnik – zamedzenie vstupu nepovolaným osobám;
- WiFi kamery (za predpokladu súhlasu klienta) – dohľad nad dennou rutinou, náhodná kontrola stavu;
- IP termokamery – alternatíva k štandardným WiFi kamerám;
- senzory dymu – predchádzanie vzniku požiaru;

Riešenia bezpečnostného monitoringu

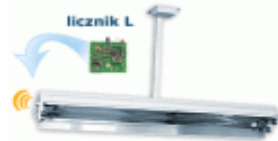
- smart hodinky s GPS pre seniorov - monitoring pohybu a polohy, telefonovanie, vyslanie núdzového signálu
- Monitoring vstupu do budovy a výstupu z budovy;
- Anti-infekčný filter pri vstupe do budovy
- Dezinfekčné brány
- Automatizované meranie telesnej teploty

Meranie telesnej teploty pomocou termovízie

Germicídne žiariče

- ▶ Bez zabudovaného počítaďa
- ▶ S počítaďo, bez displeja
- ▶ S displejom

- ▶ **Odporúčame k žiariču zakúpiť časový spínač!**

Upozornenie: priame žiarenie má negatívny účinok na ľudský organizmus, lúče musia smerovať do miest, ktoré sterilizujú.

V prípade prítomnosti osôb je potrebné, aby sa zamedzilo priamemu styku očí a pokožky sa žiariacou lampou.

Najlepšou metódou je využívanie týchto lúčok v noci alebo v čase, keď sa v ožarovanej miestnosti nepohybujú žiadne osoby.

Germicídne žiariče

- ▶ Germicídne bakteriocídne lampy priameho účinku (žiarenia) sú určené na zvýšenie a udržanie úrovne mikrobiologickej čistoty miestností.
- ▶ Používanie germicídnych bakteriocídnych lúčov priameho účinku je jednou z najúčinnějších metód dezinfekcie.
- ▶ Tieto zariadenia vysielajú UV-C žiarenie s vlnovou dĺžkou 253,7 nm.
- ▶ Majú najsilnejšie biologickocídne vlastnosti a nenávratne deaktivujú baktérie, víry, plesne, huby a všetky mikroorganizmy.
- ▶ Vzhľadom k vysokej účinnosti pôsobenia bakteriocídnych lúčov sú tieto využívané všade tam, kde je vyžadovaná vysoká úroveň mikrobiologickej čistoty a na jej udržaní závisí kvalita služieb a bezpečnosť pacientov a personálu.

Pozor: je potrebné zaznamenávať do dokumentácie, preto odporúčame s počítačom a displejom.

Máme dôkazy, že v zariadeniach, kde sa dlhodobo používajú je zaznamenané nižšia chorobnosť nielen klientov, ale aj zamestnancov.

Spôsoby dezinfekcie pomocou germicídnej lampy s priamym žiarením:

▶ Ožarovanie horných vrstiev vzduchu v miestnosti

Ožarovanie horných vrstiev vzduchu miestností spočíva v nasmerovaní žiaričov smerom nahor. Prirodzená alebo vynútená cirkulácia spôsobuje presun vzduchu, čo spôsobuje, že po určitej dobe bude dezinfekcii podrobená celá kubatúra miestnosti. Je to účinná metóda, pretože baktérie, zárodky, plesne sa prenášajú vzdušnou cestou a po "stretnutí sa" s lúčmi UV-C sú deaktivované.

▶ Priame ožarovanie

Otočenie svietidiel o 180 stupňov umožňuje priamo ožarovať ako povrch, tak i vzduch. Je to rýchlejšie metóda (vyskytujú sa silné dávky), avšak vzhľadom k bezpečnosti ľudí možno ju používať iba v prázdnych miestnostiach, kde sa zdržiavajú ľudia vtedy, keď sú svietidlá vypnuté. Spínač zaisťujúci zapnutie svietidiel musí byť samostatný a musí byť vždy označený (germicídna lampa) alebo varovnou tabuľkou.

Spôsoby dezinfekcie pomocou germicídnej lampy s priamym žiarením:

- ▶ **Ožarovanie vzduchu vo ventilačných kanáloch**

Metóda je obzvlášť žiadúca pri ohrození kontamináciou z vonka v miestnostiach ventilovaných pomocou nasávania.

- ▶ **Bodové ožarovanie, napr stolov, dosiek, výrobných liniek a častí zariadení**

Nasmerovaním svietidla priamo na určitý predmet alebo miesto vo vzdialenosti do 1 metra dochádza k maximálnej účinnosti pôsobenia UV-C žiarenia.

Zamestnanci podceňujú prevenciu a aj keď majú zakúpené germicídne žiariče, začnú ich používať až keď vznikne krízová situácia.

- ▶ „Tvorba vzdelávacieho modulu bola financovaná Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú len názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo SAAIC. Európska únia ani SAAIC za ne nenesú zodpovednosť.“

Ďakujeme za pozornosť

Kolektív